

Dosarul nr. 1a-2385/21
Nr Generat de PIGD - 1-21016006-02-1a-24112021
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecător: Petru Păun

DECIZIE
În numele Legii

24 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecători:

Elena Cojocari și Marcel Juganari

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Vitalie Călugăreanu

Avocatului: Eduard Rudenco, în interesele condamnatului Priguza Constantin

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de apărătorul Eduard Rudenco în interesele inculpatului Priguza Constantin împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021 prin care cererea depusă de Priguza Constantin, privind revizuirea sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) din 30.12.2014, a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.12.2016 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017, în cauza penală de condamnarea lui Priguza Constantin în baza art. 324 alin. (3) lit. a) și art. 329 alin. (1) din Codul Penal,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 03.02.2021-05.11.2021;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 24.11.2021-24.01.2023;

Procedura citării a fost legal executată.

Avocatul Eduard Rudenco, în interesele condamnatului Priguza Constantin a solicitat admiterea apelului declarat împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021.

Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat respingerea apelului declarat de apărătorul Eduard Rudenco în interesele inculpatului Priguza Constantin împotriva sentinței Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021 ca fiind nefondat.

Asupra apelului declarat apărătorul Eduard Rudenco în interesele inculpatului Priguza Constantin împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

C O N S T A T A T :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021, cererea depusă de Priguza Constantin, privind revizuirea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30.12.2014, a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.12.2016 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017, în cauza penală de condamnarea lui Priguza Constantin în baza art. 324 alin. (3) lit. a) și art. 329 alin. (1) din Codul Penal, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30.12.2014, Priguza Constantin, a fost condamnat în baza art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 4 ani, în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 1 an, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu amendă în mărime de 1 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. S-a achitat Priguza Constantin pe învinuirea adusă în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod Penal al R. Moldova pe motiv că, fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii. S-a achitat Priguza Constantin pe învinuirea adusă în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod Penal pe motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Totodată s-a achitat Constantin Priguza pe art. 327 alin. (2) lit. b) Cod Penal deoarece, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. S-a achitat Priguza Constantin pe învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al R. Moldova pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. **Priguza Maria Gheorghe** s-a recunoscut vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod Penal al RM și s-a încetat procesul penal în cauză, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală. **Severin-Barac Tatiana** s-a recunoscut vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin.(1) Cod Penal al RM și s-a încetat procesul penal în cauză, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală (f.d.32-67).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22.12.2016, au fost respinse ca nefondate apelurile procurorului anticorupție, Muntean V., a avocatului Lozan O. în numele inculpatului Priguza C., a avocatului Tărsîna V. în numele inculpatei Severin-Barac T., a avocatului Antoci M. în numele inculpatei Priguza M. și a reprezentantului Primăriei or. Strășeni, Moroșanu V. A fost admis apelul suplimentar declarat de către partea acuzării,

fiind dispusă casarea sentinței în privința inculpatei Priguza M., cu pronunțarea unei o noi hotărâri, prin care aceasta a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și în temeiul art. 60 Cod penal, a fost liberată de răspunderea penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală, cu încetarea procesului penal. În rest, sentința a fost menținută fără modificări (f.d.68-107).

Prin **decizia Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017**, s-a decis inadmisibilitatea recursul ordinar declarate de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de către avocatul Antoci Maria în numele inculpatei Priguza Maria și avocatul Lozan Oleg în numele inculpaților Priguza Constantin și Severin-Barac Tatiana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui Priguza Constantin, Priguza Maria și Severin-Barac Tatiana, ca fiind vădit neîntemeiate.

Prin **decizia Curții Supreme de Justiție din 21.06.2018**, s-a respins ca inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Lozan Oleg în numele condamnatului Priguza Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2017, în cauza penală în privința lui Priguza Constantin, cu menținerea hotărârii atacate.

2.1. La 02.02.2021, Priguza Constantin, a depus cerere cu privire la revizuirea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30.12.2014, a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.12.2016 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017, în cauza penală de condamnarea lui Priguza Constantin în baza art. 324 alin. (3) lit. a) și art. 329 alin. (1) Cod penal.

2.2. În motivarea cererii a invocat că, revizuentul a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. a) și art. 329 alin. (1) din Codul Penal și prin urmare condamnat în baza art. 84 alin (1) din Codul Penal, prin concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate la 8 (opt) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu amenda în mărime de 1500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 5 (cinci) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Mai menționează că prin sentința sus indicată revizuentul a fost achitat pe art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 191 alin. (2) lit. c), d) din Codul Penal.

Cauza penală conține multe falsuri și aberații, probe truncate și contradictorii, care după revizuent nu pot servi ca argument incontestabile pentru pronunțarea unei sentințe de condamnare.

Pe tot parcursul procesului penal revizuentul a pledat nevinovat. Cauza penală fiindu-i intentată datorită faptului că a refuzat să adere la partidul care a capturat statul. Datorită acestui refuz cauze penale i-au fost intentate și altor membrii de familie (fiului și soției).

Astfel, solicitându-se admiterea cererii de revizuire, emiterea unei încheieri, prin care să fie dispusă rejudecarea cauzei penale, așa cum prevede art. 460 din CPP. Drept motiv pentru aplicarea acestei legi servește hotărârea Curții Constituționale din 17.10.2019 prin care s-a declarat neconstituțional art. 329 alin. (1) CP RM. Totodată, revizuentul a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Solicitările apelantului:

3. *Nefiind de acord cu sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021, a depus apel, apărătorul Eduard Rudenco în interesele inculpatului Priguza Constantin solicitând: admiterea apelului, casarea sentinței contestate, prin care a fost respinsă cererea de revizuire dosarului penal în baza art.458 al.3 pct.4 CPP. Pronunțarea unei noi soluții prin care sa fie admisă cererea depusa de Priguza Constantin privind revizuirea sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, din 30.12.2014, a sentinței Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.12.2016 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017, în cauza penala de condamnarea lui Priguza Constantin în baza art.art.324 alin.3 lit. a) ,329 alin. (1) din CP. Cu emiterea unii încheieri așa cum prevede art.460 a 1.2 pct.6/1 CPP.*

În motivarea cererii de apel, apărătorul a invocat următoarele:

- la 02.02.2021, Priguza Constantin, a depus cerere cu privire la revizuirea sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, Curții de Apel or. Chișinău, Curții Supreme de Justiție în rezultatul cărora a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 324 alin. 3 lit. a) și art.329 alin. 1 Cod Penal;

- drept temei pentru depunerea cererea de revizuire a stat: ”Hotărârea nr. 24 din 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale următoarele texte din Codul penal: „soldate cu alte urmări grave” din articolul 189 alin. (3), „soldată cu urmări grave” din articolele 307 alin. (2) lit. c) și 327 alin. (2) lit. c), „alte urmări grave” din articolul 329 alin. (2) lit. b), „acțiunile prevăzute la alin.(1), soldate cu urmări grave” din articolul 335 alin. (1¹).” Curtea a reținut că nu există repere fixe în legea penală care ar defini noțiunea de „urmări grave” utilizată în articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (2) lit. b) și 335 alin. (1¹) din Codul penal. De asemenea, legea nu stabilește niciun criteriu material care să cuantifice „gravitatea” urmării prejudiciabile. De altfel, calificarea urmărilor infracțiunii ca fiind „urmări grave” are implicații majore în privința agravării răspunderii penale a făptuitorului. Totuși, Curtea a menționat că, deși a constata neconstituționalitatea noțiunii de „urmări grave” conținută de articolele menționate, acest fapt nu împiedică Parlamentul să-i precizeze întinderea și conținutul, astfel încât să asigure o protecție adecvată valorilor sociale ocrotite de legea penală;

- sub acest aspect, Curtea a constatat că prin Legea nr. 277 din 18 decembrie 2008, Parlamentul a exclus sintagma „urmări grave” din textul unor articole din Codul penal și a substituit-o cu texte clare și previzibile. De exemplu, noțiunea de „urmări grave” de la articolul 215 din Codul penal [*răspândirea bolilor epidemice*] a fost substituită cu următorul text: *vătămarea gravă sau medie a sănătății sau cu decesul persoanei*. Modificări similare au intervenit și în textul articolului 197 alin. (2) din Codul penal [*distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor*]. În Nota informativă la proiectul Legii în discuție, autorii acesteia au susținut că menținerea în Codul penal a noțiunii de „urmări grave” contravine principiului legalității și previzibilității legii penale. De asemenea, s-a menționat că era necesară stabilirea exhaustivă a urmărilor grave care pot surveni ca urmare a comiterii unei infracțiuni. Curtea nu a putut constata niciun motiv

pertinent cu privire la modificarea de către Parlament doar a acestor articole, pentru că raționamentele indicate în Nota informativă erau valabile pentru toate articolele din Codul penal care cuprindeau noțiunea de „urmări grave”. Prin adresa anexată la Hotărârea nr. 22 din 1 octombrie 2018, Curtea i-a semnalat Parlamentului că noțiunea de „urmări grave” se regăsește în mai multe articole ale Codului penal și a sugerat modificarea normelor penale în discuție, în conformitate cu principiul legalității incriminării. Până în prezent, această Adresă nu a fost pusă în executare;

- de asemenea, prin Hotărârea nr. 24 din 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal. Curtea a menționat că noțiunea de „interes public” este abstractă și nu asigură identificarea entității careia îi sunt cauzate daunele în proporții mari [așa cum prevede articolul 329 alin. (1) din Codul penal], adică victima infracțiunii. În afară de aceasta, Curtea a reținut că expresia „daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal protejează toate eventualele victime ale faptei de neglijență în serviciu, avându-se în vedere că persoanele juridice pot fi de drept public sau de drept privat (a se vedea articolul 173 din Codul civil). Astfel, rezultă în mod rezonabil că eventualele daune materiale cauzate intereselor publice s-ar putea regăsi în categoria daunelor cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice de drept public, care gestionează un domeniu de interes public. În consecință, Curtea a constatat că textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal complică descrierea infracțiunii de neglijență în serviciu, fiind o sursă de incertitudine juridică;

- deci, prin urmare au intervenit circumstanțele prevăzute de art. 458 alin. 3 pct.4 CPP «Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă». Instanța de fond a respins cererea de revizuire, în exclusivitate, bazându-se pe «HOTĂRÂRE PENTRU CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII articolului 458 alin. (3) pct. 4) din Codul de proceduri penală (efectul retroactiv al hotărârilor Curții Constituționale în materie de drept penal procedural), (Sesizarea nr. 98a/2018), din 01 .octombrie. 2018» prin care Curtea se expune cât se poate de tranșat și clar că, în pct. 67 în prezenta cauză, ea a examinat posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești irevocabile bazate pe norme de drept penal PROCEDURAL declarate neconstituționale și, prin urmare, regula mențiunii exprese a posibilității revizuirii, descrisă la pct. 66 din prezenta hotărâre, se va aplica doar în raport cu acestea. Pct.68. în cazul declarării neconstituționalității unei norme de drept PENAL substanțial, este firesc ca față de acestea să se aplice regula efectului retroactiv al normei penale mai favorabile, garantate de articolul 22 din Constituție;

- prin urmare, instanța de fond eronat a aplicat legea și absolut nemotivat a respins cererea de revizuire. O alta decizie de cât cea prevăzută de art.460 CPP, și anume pct. (6¹) «Dacă se constată existența temeiului prevăzut la art. 458 alin. (3) pct. 4), instanța de judecată admite prin încheiere cererea și rejudecă cauza» nu putea fi luată.

Argumentele părților.

4. În ședința de judecată în instanța de apel, avocatul Eduard Rudenco, în interesele condamnatului Priguza Constantin a solicitat admiterea apelului împotriva sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021.

4.1. Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat respingerea apelului declarat de apărătorul Eduard Rudenco în interesele inculpatului Priguza Constantin împotriva sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021 ca fiind nefondat.

4.2. Condamnatul Priguza Constantin, în ședința de judecată în instanța de apel nu s-a prezentat. Anterior, în instanța de fond, acesta a solicitat examinarea cauzei în absența sa. Astfel, apărătorul a declarat că cererea de apel poate fi examinată și în lipsa condamnatului. În temeiul art. 412 alin. (5), Cod de procedură penală, raportat la prevederile art. 462 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus judecarea apelului în absența condamnatului Priguza Constantin.

Aprecierea instanței de apel.

5. Colegiul penal, audiind procurorul, apărătorul și examinând materialele cauzei penale, consideră apelul declarat de apărătorul Eduard Rudenco în interesele inculpatului Priguza Constantin împotriva sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021, *nefondat și pasibil de a fi respins*, iar sentința atacată legală și întemeiată, din următoarele considerente:

6. Potrivit art. 462 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța, în baza celor constatate, dispune, prin încheiere, admiterea cererii de revizuire sau, prin sentință, respingerea acesteia.

6.1. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

6.2. Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

6.3. În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel respinge apelul și menține hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

7. Colegiul Penal notează că la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia de a respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

Art. 460 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate procurorului de nivelul instanței care a judecat cauza în fond. În cazul temeiurilor prevăzute la art.458 alin.(3) pct.3) și 4), procedura de revizuire se deschide în baza cererii adresate instanței de judecată care a judecat cauza în primă instanță.

8. În acest sens, Colegiul Penal reține că prin **sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 30.12.2014, Priguza Constantin**, a fost condamnat în baza art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 4 ani, în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 1 an, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu amendă în mărime de 1 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. S-a achitat Priguza Constantin pe învinuirea adusă în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod Penal al R. Moldova pe motiv că, fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii. S-a achitat Priguza Constantin pe învinuirea adusă în baza art. 191 alin. (2) lit. lit. c), d) Cod Penal pe motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Totodată s-a achitat Constantin Priguza pe art. 327 alin. (2) lit. b) Cod Penal deoarece, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. S-a achitat Priguza Constantin pe învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod Penal al R. Moldova pe motiv că, nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. **Priguza Maria Gheorghe** s-a recunoscut vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod Penal al RM și s-a încetat procesul penal în cauză, cu liberarea de răspunderea penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală. **Severin-Barac Tatiana** s-a recunoscut vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 332 alin.(1) Cod Penal al RM și s-a încetat procesul penal în cauză, cu liberarea de răspunderea penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală (f.d.32-67).

Prin **decizia Curtii de Apel Chișinău din 22.12.2016**, au fost respinse ca nefondate apelurile procurorului anticorupție, Muntean V., a avocatului Lozan O. în numele inculpatului Priguza C., a avocatului Tărsîna V. în numele inculpatei Severin-Barac T., a avocatului Antoci M. în numele inculpatei Priguza M. și a reprezentantului Primăriei or. Strășeni, Moroșanu V. A fost admis apelul suplimentar declarat de către partea acuzării, fiind dispusă casarea sentinței în privința inculpatei Priguza M., cu pronunțarea unei o noi hotărâri, prin care aceasta a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal și în temeiul art. 60 Cod penal, a fost liberată de răspunderea penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la

răspundere penală, cu încetarea procesului penal. În rest, sentința a fost menținută fără modificări (f.d.68-107).

Prin **decizia Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017**, s-a decis inadmisibilitatea recursul ordinar declarate de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, de către avocatul Antoci Maria în numele inculpatei Priguza Maria și avocatul Lozan Oleg în numele inculpaților Priguza Constantin și Severin-Barac Tatiana, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui Priguza Constantin, Priguza Maria și Severin-Barac Tatiana, ca fiind vădit neîntemeiate.

Prin **decizia Curții Supreme de Justiție din 21.06.2018**, s-a respins ca inadmisibil recursul în anulare declarat de avocatul Lozan Oleg în numele condamnatului Priguza Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2017, în cauza penală în privința lui Priguza Constantin, cu menținerea hotărârii atacate.

9. La 02.02.2021, Priguza Constantin, a depus cerere cu privire la revizuirea sentinței Judecătoriai Chișinău (sediul Ciocana) din 30.12.2014, a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.12.2016 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 14.06.2017, în cauza penală de condamnarea lui Priguza Constantin în baza art. 324 alin. (3) lit. a) și art. 329 alin. (1) Cod penal.

Temeiul de bază care a fost pus de condamnatul Priguza Constantin la baza cererii de revizuire este Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 17.10.2019, privind controlul constituționalității unor prevederi din art. 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și din art. 335 alin. (1/1) din Codul penal, prin care a Curtea Constituțională a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din art. 329 alin. (1) din Codul penal, în baza căruia revizuentul a fost condamnat.

10. Așadar, Colegiul penal reține că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 17.10.2019, privind controlul constituționalității unor prevederi din art. 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și din art. 335 alin. (1/1) din Codul penal, s-a declarat neconstituțional textul „soldate cu alte urmări grave” din art. 189 alin. (3) lit. f) din Codul penal; textul „soldată cu urmări grave” din art. 307 alin. (2) lit. c) și 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal; textul „intereselor publice sau” din art. 329 alin. (1) din Codul penal; textul „alte urmări grave” din art. 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal; textul „acțiunile prevăzute la alin. (1), soldate cu urmări grave” din art. 335 alin. (1¹) din Codul penal.

11. În acest sens, având în vedere prevederile art. 26 alin. (7) din Legea cu privire la Curtea Constituțională care statuează că hotărârile Curții Constituționale *produc efect numai pentru viitor*, instanța de judecată constată că la momentul depunerii cererii de revizuire de către revizuent în cauză, lipsește temeiul invocat conform art.458 alin.(3) punctul 4) din Codul de procedură penală, potrivit căruia revizuirea poate fi cerută în cazul în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă. Or, în situația în care hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor, urmează că suportul legal invocat lipsește la momentul depunerii cererii de revizuire de către revizuentul în cauză.

Sub acest aspect, instanța de fond a stabilit că, în mod incontestabil cadrul legal național reglementează posibilitatea revizuirii hotărârilor judecătorești în cazul în care printr-o hotărâre a Curții Constituționale a fost declarată neconstituțională o anumită prevedere legală în temeiul căreia a fost emisă hotărârea judecătorească, însă această circumstanță rezidă din obligația pozitivă a statului de a institui mecanisme interne de remediere a drepturilor fundamentale încălcate. Însă, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 21 din 01.10.2018 pentru controlul constituționalității art. 458 alin. (3) pct. 4) din CPP, a impus anumite restricții de aplicabilitate a prevederilor privind revizuirea procesului penal în acest temei. Or, conform pct. 2 din dispozitivul hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 01.10.2018, **s-a recunoscut constituțional art. 458 alin. (3) pct. 4) din CPP, în măsura în care revizuirea va putea fi solicitată, în baza hotărârii de declarare a neconstituționalității unei prevederi legale aplicate în cauză, doar dacă hotărârea Curții în mod expres conține o asemenea mențiune.**

Totodată, Curtea indică, că retroactivitatea în sine poate genera consecințe imprevizibile dacă nu este moderată de anumite condiții prevăzute de lege sau de jurisprudență. Din acest considerent, efectul retroactiv al hotărârilor Curții trebuie să funcționeze sub un control amănunțit.

12. Potrivit pct. 49 din hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 01.10.2018 pentru controlul constituționalității art. 458 alin. (3) pct. 4) CPP, Curtea a reținut că, din perspectiva art. 7 din Constituție, hotărârile Curții Constituționale nu pot retroactiva în mod automat, ci pot retroactiva doar dacă Curtea Constituțională menționează expres acest fapt. În caz contrar, hotărârea Curții este aplicabilă doar pentru viitor.

În temeiul pct. 64 din hotărârea Curții Constituționale nr. 21 din 01.10.2018, atunci când va declara neconstituțională o prevedere legală, fie prin exercitarea controlului de constituționalitate, fie pe calea excepției de neconstituționalitate, având în vedere efectele pe care le poate produce hotărârea în discuție, Curtea va stabili expres în dispozitivul hotărârii dacă poate fi solicitată revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile, și dacă este necesar, va menționa perioada pentru care hotărârea sa retroactivează și termenul solicitării revizuirii. În caz contrar va fi aplicat principiul acțiunii pentru viitor a hotărârilor sale (pct.64).

13. Subsecvent, se atestă că pentru a putea face uz de excepția de la principiul neretroactivității legii, primordial este necesar de a vedea dacă hotărârea Curții Constituționale care a admis excepția de neconstituționalitate a unei norme în temeiul căruia persoana a fost condamnată, conține în mod expres mențiunea privind posibilitatea solicitării revizuirii.

14. De asemenea, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului la o parte a moștenirii comune a Statelor contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cauza Roșea v. Moldova, nr.

6267/02, § 24, 22 martie 2005). Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (a se vedea Brumărescu v. Romania, § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

14.1. Reieșind din cele menționate supra, analizând argumentele expuse în cererile de revizuire a procesului penal, Colegiul penal reține că instanța de fond în mod justificat le-a considerat ca fiind nefondate și neaplicabile cazului cercetat așa cum, în corespundere cu Hotărârea Curții Constituționale nr.21 din 01.10.2018 „pentru controlul constituționalității articolului 458 alin.(3) pct.4) din Codul de procedură penală” (revizuirea procesului penal), Curtea a indicat explicit că, hotărârile Curții Constituționale produc efecte doar pentru viitor, totodată specificând expres că „Toate hotărârile judecătorești bazate pe norma declarată neconstituțională rămân intacte, fiind guvernate de principiul *res judicata*. Pe de altă parte, din momentul adoptării hotărârii Curții, norma declarată neconstituțională dispăre din fondul activ al legislației și, prin urmare, nu poate fi aplicată în cazurile care pot apărea deja după adoptarea hotărârii în discuție. În această situație, există un echilibru abstract între principiul certitudinii juridice și principiul legalității. Primul principiu domină trecutul, iar cel de-al doilea decide viitorul.”

Per contrario, Curtea a notat că, retroactivitatea poate genera consecințe imprevizibile dacă nu este moderată de anumite condiții prevăzute de lege sau de jurisprudență.

Or, efectul retroactiv al hotărârilor Curții trebuie să funcționeze sub un control amănunțit. În acest sens, Curtea a reținut că, „din perspectiva articolului 7 din Constituție, hotărârile Curții Constituționale nu pot retroactiva în mod automat, ci pot retroactiva doar dacă Curtea Constituțională menționează expres acest fapt, în caz contrar, hotărârea Curții este aplicabilă doar pentru viitor ”.

15. La fel, în motivarea aceleiași Hotărâri cu nr.21 din 01.10.2018, Curtea a specificat că anume pentru a preveni o practică neuniformă, fie încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale sau, *in extremis*, pentru a evita nerespectarea hotărârilor sale, Curtea reține următoarele: Atunci când va declara neconstituțională o anumită prevedere legală, fie prin exercitarea controlului de constituționalitate, fie pe calea excepției de neconstituționalitate, având în vedere efectele pe care le poate produce hotărârea în discuție, Curtea va stabili expres în dispozitivul hotărârii dacă poate fi solicitată revizuirea hotărârii judecătorești irevocabile și, dacă este necesar, va menționa perioada pentru care hotărârea sa retroactivează și termenul de solicitare a revizuirii, în caz contrar, va fi aplicat principiul acțiunii pentru viitor a hotărârii sale.

16. Mai mult decât atât, Curtea reține că articolul 458 alin.(3) pct.4) din Codul de procedură penală este conform cu art. 7 din Constituție în măsura în care revizuirea va putea fi solicitată, în baza hotărârii de declarare a neconstituționalității unei prevederi legale aplicate în cauză, doar dacă hotărârea Curții conține în mod expres o asemenea mențiune.”

În conformitate cu art. 22 din Constituție, nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, *în momentul comiterii*, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

17. Așadar, relevant este faptul că sentința de condamnare a lui Priguza Constantin a rămas definitivă și irevocabilă până la adoptarea hotărârii Curții constituționale prin care a fost declarat neconstituțional textul „soldate cu alte urmări grave” din art. 189 alin. (3) lit. f) din Codul penal; textul „soldată cu urmări grave” din art. 307 alin. (2) lit. c) și art. 327 alin. (2) lit. c) din Codul penal; textul „intereselor publice sau” din art. 329 alin. (1) din Codul penal; textul „alte urmări grave” din art. 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal; textul „acțiunile prevăzute la alin. (1), soldate cu urmări grave” din art. 335 alin. (1/1) din Codul penal, astfel fiind respectat cu strictețe principiul condamnării persoanei pentru acțiunile care constituia la momentul comiterii un act delictuos.

Respectiv, o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă se bucură de autoritatea lucrului judecat, astfel încât un litigiu soluționat nu mai poate, de principiu, să formeze obiectul unui nou proces, cu același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți.

18. Deci, cazurile de revizuire trebuie apreciate în mod obiectiv și exhaustiv, astfel încât nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Instanțele care se pronunță asupra revizuirii trebuie să-și exercite competența pentru a corecta erorile judiciare, omisiunile justiției și asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, dar nu pentru a efectua o nouă examinare (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 16 din 25 iunie 2013, § 61).

În corespundere cu cele menționate mai sus, se atestă că instanța de fond în mod corect a indicat faptul că în speța dată, nu sunt întrunite condițiile obligatorii pentru deschiderea procedurii de revizuire.

19. Astfel, analizând argumentele invocate în cererea de revizuire, se constată inexistența motivelor de drept care ar permite o nouă judecată, căci finalitatea revizuirii constă în înlăturarea erorii juridice și deducerii în fața justiției a unui material probator cu totul inedit sau cel puțin necunoscut instanței, care să permită cunoașterea erorii juridice și lichidarea ei.

În lumina celor expuse supra, instanța de apel apreciază sentința primei instanța ca una întemeiată, or lipsesc condițiile necesare de a fi întrunite, în vederea redeschiderii procedurilor judiciare în temeiurile invocate, fapt care justifică concluzia privind respingerea cererii înaintate.

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 1), lit. c) 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Respinge ca nefondat apelul declarat de apărătorul Eduard Rudenco în interesele condamnatului Priguza Constantin împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 noiembrie 2021, adoptată pe marginea cererii condamnatului Priguza

Constantin privind revizuirea hotărîrilor judecătorești irevocabile, cu menținerea fără modificări a hotărîrii contestate.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 21 martie 2023, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Marcel Juganari